

Diarienummer: DO 2022/3731
Handling: 2023.36506
Handläggare: Gustav Staaf

Tullverket
Box 27311
102 54 Stockholm

Tillsyn av lönekartläggning

Diskrimineringsombudsmannen (DO) har granskat Tullverkets arbete med lönekartläggning.

DO:s beslut

DO bedömer att Tullverket under 2021 inte har fullgjort sin skyldighet att genomföra lönekartläggning i enlighet med 3 kap. 8 och 9 §§ diskrimineringslagen (2008:567), DL.

DO kommer i januari 2024 att följa upp att Tullverket har genomfört lönekartläggning i enlighet med 3 kap. 8 och 9 §§ DL. Vid uppföljningen sker en kontroll av Tullverkets senaste lönekartläggning som ska ha genomförts under 2023.

Om ärendet

Utredningen i ärendet

DO har i oktober 2022 begärt att få del av uppgifter om Tullverkets senaste lönekartläggning. Tullverket har lämnat uppgifter om sin lönekartläggning 2021.

Rättslig reglering på området

Enligt 3 kap. 8 § DL ska arbetsgivaren i syfte att upptäcka, åtgärda och förhindra osakliga skillnader i lön och andra anställningsvillkor mellan kvinnor och män, varje år kartlägga och analysera

1. bestämmelser och praxis om löner och andra anställningsvillkor som tillämpas hos arbetsgivaren, och
2. löneskillnader mellan kvinnor och män som utför arbete som är att betrakta som lika eller likvärdigt.

Enligt 3 kap. 9 § DL ska arbetsgivaren analysera om förekommande löneskillnader har direkt eller indirekt samband med kön. Analysen ska särskilt avse skillnader mellan

1. kvinnor och män som utför arbete som är att betrakta som lika,
2. en grupp med arbetstagare som utför arbete som är eller brukar anses vara kvinnodominerat och en grupp med arbetstagare som utför arbete som är att betrakta som likvärdigt med sådant arbete men inte är eller brukar anses vara kvinnodominerat, och
3. en grupp med arbetstagare som utför arbete som är eller brukar anses vara kvinnodominerat och en grupp med arbetstagare som utför arbete som inte är eller brukar anses vara kvinnodominerat men ger högre lön trots att kraven i arbetet bedömts vara lägre.

DO:s bedömning

Tullverket har inte genomfört en komplett lönekartläggning under 2021

Arbetsgivare ska varje år genomföra en lönekartläggning i enlighet med 3 kap. 8 och 9 §§ DL. Tullverket har uppgett att det under 2021 inte genomfört sådana analyser av löneskillnader som enligt 3 kap. 9 § 3 DL krävs. Myndigheten har uppgett att orsaken var att den inte hade något adekvat systemstöd. Redan mot denna bakgrund kan det konstateras att Tullverket inte följt reglerna om lönekartläggning under 2021.

Det saknas anledning att närmare utreda Tullverkets kartläggning och analys av löneskillnader mellan grupper av arbetstagare under 2021

Arbetsgivare ska enligt 3 kap. 8 § 2 kartlägga och analysera löneskillnader mellan kvinnor och män som utför arbete som är att betrakta som lika eller likvärdigt. I 3 kap. 9 § 2 och 3 DL anges att vissa analyser ska göras av löneskillnader mellan grupper av arbetstagare som utför olika arbete, bland annat i vissa fall då två grupperns arbeten är att betrakta som likvärdiga. Enligt 3 kap. 10 § DL är ett arbete att betrakta som likvärdigt med ett annat arbete om det utifrån en sammantagen bedömning av de krav som arbetet ställer och dess natur kan anses ha lika värde som det andra arbetet. Det har i förarbetena till bestämmelserna om lönekartläggning beskrivits som att den eller de som arbetar med kartläggningen och analysen ska ta ställning till hur krävande de olika arbetena är i förhållande till varandra (prop. 1999/00:95 s. 71).

Tullverket har uppgett att så skedde under 2021, men hänvisat till att det bara kan redovisas på en övergripande nivå med hänsyn till att Tullverket är en säkerhetsklassad myndighet. Som ovan framgått har dock Tullverket

oavsett detta inte utfört samtliga analyser som krävs enligt 3 kap. 9 § DL. En vidare utredning från DO:s sida kan därför inte under några omständigheter resultera i bedömningen att Tullverket i alla avseenden följt 3 kap. 9 § DL under 2021. Det framstår därför inte som motiverat att DO inom ramen för detta ärende närmare utreder frågan.

Det framgår av utredningen att Tullverket har utfört delar av arbetet

Tullverket har redovisat sitt arbete med att kartlägga och analysera bestämmelser och praxis om löner och andra anställningsvillkor som tillämpas hos arbetsgivaren. Därutöver har Tullverket redovisat kartläggning och analys av skillnader mellan kvinnor och män som utför arbete som är att betrakta som lika. Det framgår inte annat av utredningen än att detta arbete har utförts i enlighet med 3 kap. 8 § 1 och 3 kap. 9 § 1 DL.

DO kommer att följa upp Tullverkets arbete med lönekartläggning

Tullverket har under 2021 inte fullgjort sin skyldighet att genomföra lönekartläggning i enlighet med 3 kap. 8 och 9 §§ DL. I januari 2024 kommer DO att följa upp Tullverkets arbete med lönekartläggning. DO kommer då begära uppgifter om den senaste fullständiga lönekartläggning som Tullverket har genomfört, som alltså ska ha gjorts under 2023.

DO avslutar ärendet med dessa synpunkter.

Johanna Fernlund
sektionschef, rättsenheten

Gustav Staaf har föredragit ärendet.

Detta beslut går inte att överklaga.